

-ήστε / -είτε *οίστε / ίστε / ύστε*

	Ενεστώτας	Αόριστος	Συνοπτική προστακτική β' πληθυντικό
β' συζυγία	οδηγώ	οδήγησα	οδηγήστε

2 /

Τα ρήματα της β' συζυγίας που έχουν κατάληξη -οίμαι στο β' πληθυντικό της οριστικής ενεστώτα της παθητικής φωνής έχουν κατάληξη -είτε:

εγώ ικανοποιούμαι	εμείς ικανοποιούμαστε
εσύ ικανοποιείσαι	<u>εσείς ικανοποιείτε</u>
αυτός ικανοποιείται	αυτοί ικανοποιούνται

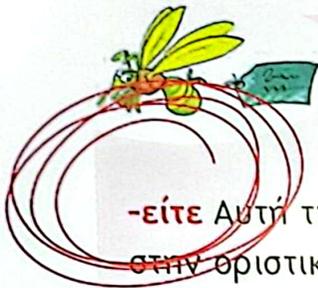
Έτσι:
Εσείς **ικανοποιείτε** με αυτά που σας δίνουν;
Οι εργαζόμενοι φώναξαν: «**ικανοποιήστε** τα αιτήματά μας».

*β' προστακτική
οριστικού*
αγαπώ → αγαπήστε
γυμνασίζω → γυμνασίζετε
αθροίζω → αθροίστε
δανείζω → δανείζετε
δακρύζω → δακρύζετε

5. Συμπληρώστε τα κενά με η, με ι ή με ει:

Ασχολ __ στε πολύ με λεπτομέρειες που σας καθυστερούν πολύ και δε συνεννο __ στε εύκολα με τον συμπαίκτη σας. Αγνο __ στε τα εμπόδια που βρίσκονται μπροστά σας ή μετακιν __ στε τα. Έτσι όπως κιν __ στε δε θα νικήσετε ποτέ, γι' αυτό παραμερ __ στε τις διαφωνίες σας και συνεργασ __ τε μεταξύ σας. Με αυτό τον τρόπο, ακόμα και αν δε νικ __ σετε, θα αισθανθείτε ικανοποι __ μένοι.

Η ορθογραφία των καταλήξεων **-είτε, -είται** και **-ήστε, -είτε** των ρημάτων **μπερ-δεύει** πολλούς, μικρούς και μεγάλους. Ας ξεκαθαρίσουμε τι συμβαίνει:

-είτε Αυτή την κατάληξη τη συναντάμε στο β' πληθυντικό του ενεστώτα της ενεργητικής φωνής στην οριστική (και στην εξακολουθητική υποτακτική και προστακτική) και στο β' πληθυντικό του συνοπτικού μέλλοντα και της συνοπτικής προστακτικής και υποτακτικής, στην παθητική φωνή:

(ποιοι; εσείς)

εγώ κινώ

εμείς κινούμε

εσύ κινείς

εσείς κινείτε

κινήσου

κινήθειτε

αυτός κινεί

αυτοί κινούν(ε)

Π.χ.

Εσείς **κινείτε** τα αυτοκινητάκια σας με λάθος τρόπο.

Κινήθειτε έξυπνα για να κερδίσετε τον αντίπαλό σας.

-είται Αυτή την κατάληξη τη συναντάμε στο γ' ενικό της οριστικής ενεστώτα της παθητικής φωνής.

(ποιος; αυτός, -ή, -ό)

εγώ κινούμαι

εμείς κινούμαστε

εσύ κινείσαι

εσείς κινείστε

αυτός κινείται

αυτοί κινούνται

Π.χ.

Το αυτοκινητάκι **κινείται** αντικανονικά.

Η ομάδα μας **αδικείται** από το αποτέλεσμα.

Ο κύριος Ιωάννου **παρακαλείται** να επικοινωνήσει με τις Πληροφορίες.

- Πού μπορεί να παιχτεί αυτό το ποδοσφαιράκι;
- Τι μπορεί να γίνει όταν ένα παιχνίδι λήξει ισόπαλο;

2. Στο κείμενο υπάρχουν πολλές αγγλικές λέξεις που χρησιμοποιούμε στο ποδόσφαιρο. Πώς τις αναγνωρίζουμε; Μπορείτε να τις βρείτε και να τις αντικαταστήσετε με την ελληνική λέξη, αν υπάρχει; Π.χ. γκολ = τέρμα.

Ορθογραφία ρημάτων

Αόριστος

Το / ισ / της συλλαβής πριν από την κατάληξη

Τα ρήματα της α' συζυγίας (όσα δεν τονίζονται στο -ω) κρατάνε στον αόριστο την ίδια ορθογραφία με αυτήν του ενεστώτα.

π.χ. αρχίζω / άρχισα κλείνω / έκλεισα αθροίζω / άθροισα

Τα ρήματα της β' συζυγίας (όσα τονίζονται στο -ω) γράφονται στον αόριστο σε -ισα (εξαιρούνται τα μεθώ - μέθυσα και μνηώ - μνήμισα)

βοηθώ > βοήθισα κατακτώ > κατάκτησα

- ισα: σκουπισα (ιςω)
- ησα: αγαπησα (ηω)
- οισα: θυμωσα (οιςω)
- υσα: δακρυσα (υςω)
- εισα: δανεισα (ειςω)

3. Μπορείτε να εξηγήσετε την ορθογραφία των μαυρισμένων γραμμάτων από τις λέξεις του κειμένου;

οδηγήσουμε	προέρχεται από τον αόριστο οδήγησα του ρήματος οδηγώ
ρυθμίσουμε	ρύθμισα
καλλιεργήσετε	καλλιεργησα
υπολογιστής	υπολογισω
κατακτήσουμε	κατακτησω

-ήστε / -είτε

οίστε / ίστε / ύστε

	Ενεστώτας	Αόριστος	Συνοπτική προστακτική β' πληθυντικό
β' ουζυγία	οδηγώ	οδήγησα	οδηγήστε

2

Τα ρήματα της β' ουζυγίας που έχουν κατάληξη -ούμαι στο β' πληθυντικό της οριστικής ενεστώτα της παθητικής φωνής έχουν κατάληξη -είτε:

εγώ ικανοποιούμαι

εμείς ικανοποιούμαστε

εσύ ικανοποιείσαι

εσείς ικανοποιείτε

αυτός ικανοποιείται

αυτοί ικανοποιούνται

Έτσι:

Εσείς ικανοποιείτε με αυτά που σας δίνουν;

Οι εργαζόμενοι φώναξαν: «ικανοποιήστε τα αιτήματά μας».

β' προστακτική
οιοριστου

αγαπώ → αγαπήστε

γυμναζώ → γυμναζήστε

αθροίζω → αθροίστε

δανειζώ → δανείστε

δακρύζω → δακρύστε

5. Συμπληρώστε τα κενά με η, με ι ή με ει:

Ασχολείστε πολύ με λητομέρειες που σας καθυστερούν πολύ και δε συνεννοείστε εύκολα με τον συμπαίκτη σας. Αγνοήστε τα εμπόδια που βρίσκονται μπροστά σας ή μετακινήστε τα. Έτσι όπως κινείστε δε θα νικήσετε ποτέ, γι' αυτό παραμερύστε τις διαφωνίες σας και επιεργαστείτε μεταξύ σας. Με αυτό τον τρόπο, ακόμα και αν δε νικήσετε, θα αισθανθείτε ικανοποιημένοι.

___σα, ___στε, ___τε, ___ται

1. Συμπλήρωσε τα κενά με τον σωστό τύπο του αορίστου των ρημάτων.

- Μια καλοντυμένη κυρία μας ..... (χαιρετώ)
- Το γάλα ..... (πήζω) και έγινε γιαούρτι
- Η ομάδα μας ..... (κερδίζω) όλα τα παιχνίδια του πρώτου γύρου και οι πόντοι που ..... (αθροίζω) αποτελούν ρεκόρ αγώνων.
- Η γιαγιά μας ..... (οδηγώ) στον κήπο. Τι υπέροχα άνθη! Μαγευτήκαμε από την ομορφιά τους, ... (μεθώ) από το άρωμά τους.

2. Συμπλήρωσε τα κενά με -ήστε, -ίστε, -οίστε, -ύστε, -είστε.

- ✓ Παρακολουθ__στε το καινούριο μας πρόγραμμα και κερδ__στε πλούσια δώρα.
- ✓ Κλ__στε από τώρα θέση στην εκδρομή μας και αφ__στε τους άλλους να περιμένουν.
- ✓ Πρέπει να εξασκ__στε μαζί με το παιδί σας για να το βοηθήσετε.
- ✓ Σταματ__στε να χαζεύετε και λ__στε γρήγορα τις ασκήσεις. Αθρ__στε τους αριθμούς!
- ✓ Ζωγραφ__στε κάτι για το περιοδικό μας και δημιουργ__ κάτι πραγματικά πρωτότυπο.
- ✓ Μη μετακιν__στε άσκοπα όταν είστε άρρωστοι.
- ✓ Δαν__στε τους χρήματα αλλά ζητ__στε τους να σας τα δώσουν πίσω γρήγορα.
- ✓ Μην__στε όσους παραβιάζουν τους κανόνες οδικής ασφάλειας.
- ✓ Μη μιμ__στε τους άλλους, αλλά δημιουργ__στε τη δική σας προσωπικότητα.

3. Συμπλήρωσε τα κενά με -είτε, -είται.

- Μπορ_____ να γραφτ_____ κι εσείς στον σύλλογό μας.
- Δε θεωρ_____ σωστό να αδιαφορ_____ για το θέμα αυτό.
- Θυμηθ_____ πως πρέπει να προσπαθ_____ περισσότερο, χωρίς όμως να εξαντλ_____ τις δυνάμεις σας.
- Το σπίτι αυτό κατοικ_____, γι' αυτό μην τοποθετ_____ εμπορεύματα στην είσοδο.
- Κάθε ομάδα αποτελ_____ από πέντε παίκτες, τους οποίους εσείς θα επιχειρ_____ κάθε φορά να απομακρύνετε από την εστία σας.

Νέοι εχθροί εμφανίζονται και απροσπούν εδάφη από την αυτοκρατορία

Μέσα 11ου αιώνα

ανατολικά

Σελτζούκοι Τούρκοι (Αλπ-Αρσλάν)

λαός ασιατικής καταγωγής

μισθοφόροι των Αράβων

κατακτούν Αρμενία, Καππαδοκία, Καισάρεια

στόχος η Κωνσταντινούπολη

1068 - αυτοκράτορας Ρωμανός Δ' ο Διογένης

1071 - μάχη στο Ματζικέρτ
Πανωλεθρία των Βυζαντινών - σύλληψη του Ρωμανού

Κατάληψη όλης σχεδόν της Μ. Ασίας από τους Σελτζούκους

1081 - αυτοκράτορας Αλέξιος Α' ο Κομνηνός

οργάνωση στρατού

αντιμετώπιση Σελτζούκων

Νορμανδοί

Σκανδιναβία & Β. Ευρώπη

καταλαμβάνουν Ν. Ιταλία, Δυρράχιο

κατευθύνονται προς Θεσσαλονίκη, Κωνσταντινούπολη και προς Πελοπόννησο

δυτικά

Ο Αλέξιος Α' ζητά τη βοήθεια των Βενετών προσφέροντας

εμπορικά προνόμια στη Μεσόγειο και σε βυζαντινά λιμάνια

δυνατότητα εγκατάστασης στο Γαλατά, χωρίς φόρους

Βυζαντινοί & Βενετοί νικούν τους Νορμανδούς

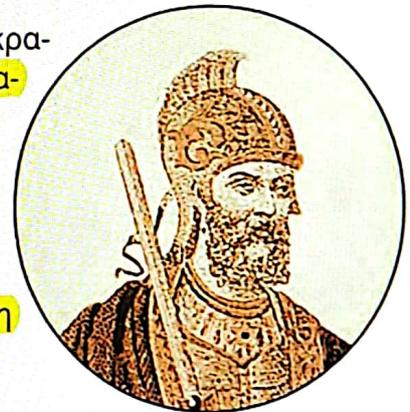
1. Τι γνωρίζεις για τους Σελτζούκους Τούρκους;
2. Τι γνωρίζεις για τον Ρωμανό Δ' τον Διογένη;
3. Τι γνωρίζεις για τον Αλέξιο Α' τον Κομνηνό και τη συνεργασία του με τους Βενετούς;

29. Νέοι εχθροί εμφανίζονται και αποσπούν εδάφη από την αυτοκρατορία

Οι Σελτζούκοι Τούρκοι και οι Νορμανδοί απειλούν την αυτοκρατορία και την Πόλη. Η Ανατολική και η Δυτική εκκλησία χωρίζονται οριστικά. Ο Αλέξιος Α΄ ο Κομνηνός απομακρύνει τους Νορμανδούς.

Στα μέσα του 11ου αιώνα τις ανατολικές περιοχές της αυτοκρατορίας απειλούσαν οι **Σελτζούκοι Τούρκοι**. Ήταν λαός ασιατικής καταγωγής και πολλοί απ' αυτούς υπηρετούσαν ως μισθοφόροι κοντά στους Άραβες, από τους οποίους πήραν και τη μουσουλμανική θρησκεία. Με αρχηγό τους τον **Αλπ-Αρσλάν** πέρασαν τα σχεδόν αφύλακτα βυζαντινά σύνορα, κατάκτησαν τις ανατολικές επαρχίες της **Αρμενίας** και της **Καππαδοκίας** και έφτασαν ως την **Καισάρεια**. Τελικός στόχος τους όμως ήταν η **Κωνσταντινούπολη**.

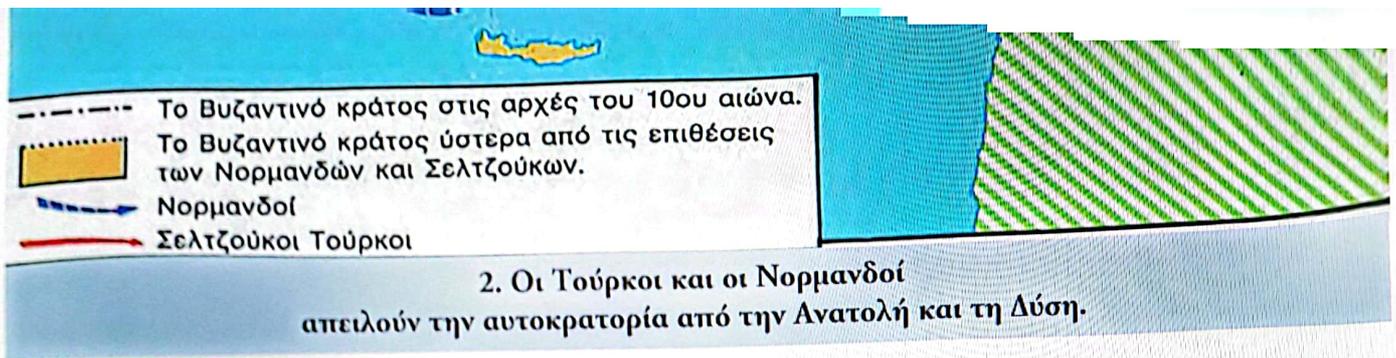
Το 1068 αυτοκράτορας του Βυζαντίου έγινε ο **Ρωμανός Δ΄, ο Διογένης**. Καταγόταν από την Καππαδοκία και διακρινόταν για το ήθος και τη γενναιότητά του. Παρά τις οικονομικές δυσκολίες που αντιμετώπιζε, οργάνωσε ένα αξιόμαχο εκστρατευτικό σώμα και, οδηγώντας το ο ίδιος, έσπευσε να αντιμετωπίσει τους Σελτζούκους.

1. Ρωμανός Δ΄ Διογένης.

2. Οι Τούρκοι και οι Νορμανδοί

Το Βυζάντιο παρακμάζει και υποκύπτει σε κατακτητές

Στη μάχη του **Ματζικέρτ** όμως (**1071**) ο στρατός του Ρωμανού έπαθε μεγάλη **καταστροφή** και ο ίδιος πιάστηκε **αιχμάλωτος** από τους Τούρκους. Έτσι ανεμπόδιστοι τώρα **οι Σελτζούκοι**, **κατέλαβαν ολόκληρη σχεδόν τη Μικρά Ασία** και **απέκοψαν τους δρόμους των Βυζαντινών για την Ανατολή.**

Δέκα χρόνια μετά τη μάχη του Ματζικέρτ, το **1081**, αυτοκράτορας του Βυζαντίου ανέλαβε ο **Αλέξιος Α΄, ο Κομνηνός**, ο οποίος προσπάθησε να **οργανώσει το κράτος** και να **αντιμετωπίσει τον κίνδυνο των Σελτζούκων.** Την ίδια περίπου εποχή όμως εμφανίστηκε στη Δύση ένας άλλος λαός, **οι Νορμανδοί**, οι οποίοι διακρίνονταν για τις ναυτικές τους ικανότητες. Αυτοί **κατέβηκαν από τη Σκανδιναβία και τη Βόρεια Ευρώπη** και ακολουθώντας το ρεύμα των ποταμών, έφτασαν ως τη Μεσόγειο.

Εκμεταλλούμενοι τα εσωτερικά προβλήματα των Βυζαντινών και τις συγκρούσεις τους με τους Σελτζούκους Τούρκους, κατάκτησαν χωρίς δυσκολία τα **βυζαντινά εδάφη της Νότιας Ιταλίας.** Στη συνέχεια πέρασαν στη Βαλκανική, **κατέλαβαν το Δυρράχιο** και, ακολουθώντας την **Εγνατία οδό**, βάδισαν **κατά της Θεσσαλονίκης και της Κωνσταντινούπολης.** Μια άλλη ναυτική ομάδα τους κινήθηκε προς την Πελοπόννησο και λεηλάτησε τα παράλια της.

Ο αυτοκράτορας **Αλέξιος Α΄** τότε ζήτησε βοήθεια από τους **Βενετούς**, δίνοντάς τους ως αντάλλαγμα **εμπορικά προνόμια στη Μεσόγειο και στα βυζαντινά λιμάνια.** Στην Κωνσταντινούπολη τους επέτρεψε να **εγκατασταθούν έξω από τα τείχη**, στην έξοδο του Κεράτιου, **στον Γαλατά**, και να δημιουργήσουν εκεί δική τους εμπορική συνοικία, **χωρίς να πληρώνουν φόρους.** Οι Βενετοί ανταποκρίθηκαν πρόθυμα στην πρότασή του. Βοήθησαν τους Βυζαντινούς στη θάλασσα και από κοινού κατάφεραν να **νικήσουν τους Νορμανδούς και να τους απομακρύνουν από τα Βαλκάνια.**

- Ποια προβλήματα αντιμετώπιζαν οι Βυζαντινοί τον 11ο αιώνα;
- Τι ανάγκασε τον Αλέξιο τον Α΄ τον Κομνηνό να παραχωρήσει εμπορικά προνόμια στους Βενετούς;

Γλώσσα

Όλο το φυλλάδιο

LO

Ιστορία

1

ΒΜ. σελ. 88-89

ΚΕΦ 29

Τ.Ε. σελ. 38
ασκ 1